

РЕШЕНИЕ

№ 178

гр. К., 29.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – КОСТИНБРОД, II-РИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на втори април през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Аксиния Б. Атанасова

при участието на секретаря М. Г. Г.
като разгледа докладваното от Аксиния Б. Атанасова Гражданско дело № 20221850100856 по описа за 2022 година

Производството е с правна квалификация чл. 26 ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди за обезщетение на неимуществени вреди, търпени от ищцата от нарушение на правото на разглеждане и решаване на гр. д. № 26953 / 2014 г.от 73 – ти състав на СРС, в разумен срок съгласно чл. 6 § 1 от ЕКЗПЧОС.

Производството е образувано по предявена искова молба вх. № 4414 / 06.10.2022 г. / изпратена по подсъдност / подадена от Т. К. П., ЕГН ***** от гр. С., чрез адв. Ц. - САК против СРС, с адрес : гр. С., представляван от председателя А.А..

С исковата молба се твърди, че ищцата на 21.05.2014 г. е подала искова молба за делба на недвижими имоти, в качеството ѝ на ищец пред СРС и е било образувано гр. д. № 26953 / 2014 г.от 73 – ти състав на СРС. Същата сочи още, че близо три години от страна на ответника – СРС не са били извършвани никакви действия, като в същото време нито ищцата, нито нейният процесуален представител е имал достъп до делото. На 01.09.2016 г. ищцата е депозирала жалба за бавност с правно основание чл. 255 от ГПК, тъй като жалбата не била администрирана същата депозирала втора такава в

деловодството на СГС. Оттам същата получила писмо, че СГС е сезирал ръководителя на II – ро ГО на СРС за извършване на проверка и администриране на молбата ѝ от 01.09.2016 г. за определяне на срок при бавност. Ищцата твърди още, че молбата ѝ от 01.09.2016 г. продължава да стои без да бъде администрирана от съдия – докладчика повече от десет месеца, съответно действия по движението на делото не били извършвани. В жалбата си до ИВСС ищцата помолила да бъде ангажирана дисциплинарната отговорност на съдията – докладчик, но оттам и отговорили, че съгласно извършената проверка по нейната жалба се установило, че съдия лаков – председател на 73 – състав на СРС системно не изпълнявал задълженията си за разглеждане и решаване на разпределените му дела в разумни срокове.

Ищцата заявява още, че към 11.01.2022 г. ситуацията с движението на делото не била особено променена, вкл. поради факта, че съдията отлагал 4 / четири / пъти делото, без да има причина / единствено имало причина на 03.04.2020 г. – епидемична обстановка в страната /. Също така същият твърде късно е дал указания на ищцата да представи писмени доказателства към делото, а именно : кадастрални схеми на обектите за собственост, чиято делба е поискала – в първото по делото открито съдебно заседание, проведено на 28.05.2018 г., т. е. четири години и седем дни след образуването на делото – 21.05.2014 г.

Ищцата сочи, че продължителност от 8 години и 20 дни, считано от датата на образуване на делото 21.05.2014 г. до депозирането на настоящата ИМ – 10.06.2022 г., очевидно и без съмнение надхвърля разумния срок за разглеждане на исково производство в първата фаза на съдебната делба – първа инстанция.

Също така на 18.02.2022 г. до 10.06.2022 г. 73 – състав на СРС още не се е произнесъл със съдебно решение, въпреки обявяване на делото за решаване от посочената дата, което още веднъж е потвърждава, че в случая е налице неоправдано забавяне по движението на делото, респективно решаването му.

Ищцата твърди още, че след като съпругът ѝ я бил изгонил от семейното им жилище, което е било придобито по време на брака, с пари вложени от ищцата, тя се принудила да напусне работа, както и да заживее единствено при своя баща, който живеел във влажно мазе пригодено за

живеене.

От разглеждането на посоченото по – горе гр. д. № № 26953 / 2014 г.от 73 – ти състав на СРС в разумен срок зависила изцяло съдбата на ищцата. Вследствие на нерешаването на делото в разумен срок ищцата сочи, че е изгубила съня си, започнала да се затваря в себе си, неконтактувала с други хора, изпитвала болки в увредените си стави. Влагата в дома на баща ѝ довело да получаване на пристъпи на астма, поради което същата ат 2021 г. следвало да носи в себе си непрекъснато инхалатор, за да парира внезапно настъпващите пристъпи на астмата.

С оглед на гореизложеното ищецът моли съдът да постанови решение, с което да осъди СРС да ѝ заплати сумата от 10 000.00 / десет хиляди / лева - представляваща обезщетение за причинени на ищцата неимуществени вреди поради нарушение на правото ѝ на разглеждане и решаване на гр.д. № 26953 / 2014 г., от 73 - ти състав на СРС в разумен срок съгласно чл. 6, § 1 от ЕКЗПЧОС - обстоятелство, поставило в риск цялото съществуване на ищцата, получените и продължително търпени в тази връзка отрицателни емоции на стрес, тревога, обида, смут, възмущение, гняв, унижение и безсилие, продължително главоболие, виене на свят, безсънни нощи, затваряне в себе си, сърцебиене, астма, обостряне на астмата, ставните заболявания и проблемите с кръвното ѝ налягане, страдания от продължително проточилото се гражданско производство, ведно със законната лихва, считано от датата на предявяване на иска – 10.06.2022 година до окончателното плащане. Претендират се направените от ищеца разноски.

В срока по чл. 131 от ГПК ответникът СРС е подал писмен отговор вх. № 132 / 12.01.2023 г., в който сочи, че така предявеният иск е допустим, но оспорва същия по основание и размер, като излага подробно съображенията си. Ответникът моли съдът да постанови решение, с което да отхвърли така предявения иск, като неоснователен и недоказан. Претендират се направените по делото разноски от ответника.

В съдебно заседание ищцата не се явява, вместо нея се явява упълномощеният ѝ защитник адв. Ц. – САК, която поддържа исковата молба и излага подробно доводите си.

Ответникът СРС не изпраща представител, не е депозирал становище по така предявената искова молба.

Районна прокуратура - гр. К. се представлява от прокурор И.. Представителят на прокуратурата взема становище, че така предявеният иск е основателен. Същият сочи, че делото неоснователно е било забавено три години и съдът следва да постанови решение, с което да определи обезщетение по справедливост.

Съдът, след като взе предвид становищата на страните, прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съобразно изискванията на чл. 235, ал. 2 от ГПК, приема за установено от фактическа страна следното :

От приложения като доказателство заверен препис от Решение № III – 90 – 36 / 25.03.2014 г. постановено по гр д. № 10554 / 2013 г. по описа на СС е видно, че съдът е прекратил брака между Т. К. П., ЕГН ***** и Н.Г.К., ЕГН *****, като е утвърдил подписаното от страните споразумение.

По делото се установи, а и не се спори между страните, че с искова молба вх. № 7636 / 21.05.2014 г. Т. К. П., ЕГН *****, чрез адв. Д. е предявила против Н.Г.К., ЕГН ***** иск по чл. 27 ал. 1, във вр. с чл. 28 от СК – за делба на недвижими имоти, които представлявали съпружеска имуществена общност / СИО /.

От приложеното Определение от 25.03.2018 г. е видно, че посоченото гр.д. № 26953 / 2014 г., от 73 - ти състав на СРС е било насрочено в о.с.з. за дата – 28.05.2018 г., като съдът дава указания на страните в определението. С молби процесуалният представител на ищцата адв. Ц. – САК отстранява нередовностите, прилага писмени доказателства и прави уточнение на доказателствените искания за допускане на свидетели.

Но едва в о.с.з. на 28.05.2018 г. съдията – докладчик дава указание на ищеца в едномесечен срок от с. з. да представи актуални скици / схеми за процесните имоти от Агенцията по кадастър и имотния регистър, като е указала, че в противен случай ИМ ще бъде върната. С допълнителна молба вх. № 5109525 / 28.06.2018 г. ищцата е приложила исканите писмени доказателства от съда, като ответникът по делото - Н.Г.К. е взел становище по така депозираните допълнителни молби.

На 04.11.2019 г. съдът допуска поисканата СТЕ, като вещото лице да отговори на въпросите поставени от ищцата в посочените допълнителни молби и е задължил ответника на основание чл. 190 от ГПК да представи

поисканите писмени доказателства и отлага делото за 03.04.2020 г. от 11.30 часа.

С Определение № 109170 / 12.03.2020 г. отлага и насрочва делото за 01.06.2020 г. от 11.30 часа, а с Определение № 109186 / 18.05.2020 г. насрочва гр. д. № 26953 / 2014 г., от 73 - ти състав на СРС за 31.07.2020 г. от 10.50 часа, като не се излагат мотиви. На 31.07.2020 г. се провежда открито съдебно заседание и съдът допуска събиране на гласни доказателствени средства и отлага делото за 30.11.2020 г. от 11.30 часа. С определение № 20263002 / 24.11.2020 г. с оглед риск за здравето на участниците / епидемичната обстановка – ковид / отлага делото за 19.04.2021 г. от 11.30 часа. С определение № 20092479 / 06.04.2020 г. съдът отлага делото за 22.11.2021 г. от 11.45 часа. С определение № 20213780 / 05.11.2021 г. съдът отлага делото за 18.02.2022 г. от 11.30 часа. И на 18.02.2022 г. съдът разглежда делото в открито съдебно заседание и обявява същото за решение в срок.

Съдът кредитира показанията на свидетелите А.Р.Г. и Д.К.П., тъй като същите не са противоречиви и от същите се установява, психическото състояние на ищцата относно несвоевременното решаване на делото, както и обстоятелството, че същото още не е решено, след близо две години.

Според заключението на изготвената по делото комплексна съдебнопсихиатрична и психологична експертиза / л. 121 – 129 / от личностно субективна гледна точка за самата освидетелствана водените 10 години съдебни дела са психологична травма. Воденото на 10 години дела са обективни факти със субективно голяма тежест за осв. Т. П. и причинен фактор довел до състояние на продължителен субективен стрес и нарушаващ социалното функциониране на изследваната. По безспорен начин е доказана ролята на психологичните фактори и психичния стрес в етиологията на редица заболявания. В хода на извършеното експертно изследване в. л. са установили, че осв. П. е преживяла стресогенни събития и продължаващите неприятни обстоятелства, свързани с продължилото почти 10 години съдебно производство. В конкретния случай в. л. сочат, че следва да се има в предвид, че осв. П. е на 74 г., т. е. хроничният стрес се отразява по – тежко на вече влошено здравословно състояние / ако такова е констатирано /. В никакъв случай не трябва да се забравя, че често има и много късни хронични последици от подобно стресиращо преживяване / обект на тази експертиза /,

които могат да се проявят и няколко години по – късно след преживения стрес. Това се сериозни нуимуществени вреди, които са засегнали личността на осв. П. и са довели до повишена тревожност и обостряне на вече вероятно съществуващи психосоматични заболявания.

Поради продължителността на воденото съдебно производство и протрахираният във времето стрес, при осв. П. са налице характеристики на емоционално разстройство, свързано с повишена тревожност, както и обостряне на вероятно вече съществуващи психосоматични заболявания, което ще затруднява адаптивните възможности на организма ѝ за справяне с последващи житейски ситуации. В смисълът на гореизложеното в. л. сочат, че могат да говорят за емоционална травма от преживяното, при която всяко спомняне за нея ще води до негативни преживявания.

От така установеното могат да се направят следните правни изводи:

В Решение № 76 от 11.04.2016 г. на ВКС по гр. д. № 5721/2015 г., III г. о., ГК, е прието следното: „Фактът, че законодателят възприема липсата на постигнато между страните споразумение след изчерпването на административната процедура, като условие за предявяване на иска по чл. 26 от ЗОДОВ, дава основание да се счете, че предвидената уредба регламентира производството по присъждане на обезщетение като едно цяло, включващо административна и съдебна част, като до съдебната се стига само, ако пострадалият е останал недоволен от предложения му размер на обезщетение. В това производство / и в административната, и в съдебната част / страните са две - държавата и пострадалия. В административната държавата се представлява от министъра на правосъдието /, който определя размера на обезщетението и предлага споразумение/, а в съдебната - от съда, пред който иска се предявява и който постановява окончателния акт. Производството е за присъждане на обезщетение за причинени вреди на граждани от неправомерни действия на държавата. Отговорността е обективна и се носи от държавата, а не от нейните органи или длъжностни лица, без значение кой е причинил вредоносния резултат. Държавата и нейните органи се разглеждат като едно цяло. Следователно, след като производството е единно и отговорността се носи от държавата / без значение, кой орган я представлява /, следва да се приеме, че направеното от нея предложение досежно размера на дължимото обезщетение в административната част на производството, я

обвързва в съдебната. В производството по чл. 26 от ЗОДОВ при определяне размера на дължимото обезщетение, съдът не може да определи обезщетение под размера, предложен в административното. Предложеният размер на обезщетение не може да бъде занижен, защото това би влошило положението на другата страна в противоречие с духа на закона, целящ да се предостави възможност на страната, при несъгласие с предложеното споразумение, да получи удовлетворение в съда.“

Съгласно разпоредбата на чл. 26, ал.1 от ЗОДОВ, Държавата отговаря за вредите, причинени на граждани и на юридически лица от нарушение на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок, съгласно чл. 6, §1 от Конвенцията (ЕКЗПЧ). Последната от своя страна регламентира правото на справедлив съдебен процес, съгласно, който всяко лице при определянето на неговите граждански права и задължения или при наличието на каквото и да е наказателно обвинение срещу него има право на справедливо и публично гледане на неговото дело в разумен срок от независим и безпристрастен съд, създаден в съответствие със закона.

Анализът на посочената норма сочи, че отговорността по чл. 26, ал.1 от ЗОДОВ е деликтна и се носи от държавата, в лицето на нейните процесуални субституенти. В случая Държавата и СРС се разглеждат като едно цяло.

Понятието разумен срок не е изрично дефинирано, поради което и същото следва да се преценява с оглед на обстоятелствата по делото. При тази преценка се търси баланс между интересите на лицето възможно най - бързо да получи решение и необходимостта от внимателно проучване и правилно провеждане на съдебното производство. Съгласно практиката на ЕСПЧ, всяко лице има правото на адекватен срок - подходящ, според обстоятелствата, за приключване на делото, който да не го държи прекалено дълго и необосновано в неизвестно положение. Изискването за разумен срок има за цел да гарантира общественото доверие в правораздаването.

Ето защо, при преценката си за разумност, съдът следва да се ръководи от примерно заложените критерии в ал.2 на чл. 26 от ЗОДОВ, а именно общата продължителност и предмета на производството, неговата фактическа и правна сложност, поведението на страните и на техните процесуални или законни представители, поведението на останалите участници в процеса и на компетентните органи, както и други факти, които имат значение за

правилното решаване на спора.

Между страните не са спорни обстоятелствата за образуването, администрирането и приключването на делото като дати и действия на страните. Безспорни са доказателствата, че Т. К. П., ЕГН ***** е предявила против Н.Г.К., ЕГН ***** искова молба, по която е било образувано гр.д. № 26953 / 2014 г. по описа на СРС. Основните забавяния на делото пред СРС са следните : не може да се приеме, че близо три години от страна на СРС не са извършвани действия по делото, след това многократно делото е отлагано, дори пред епидемията съдилищата разглеждаха дела, при по – завишени мерки / маски, ограждения в залите / и от 18.02.2022 г. до настоящия момент не е постановено решение по посоченото по – горе гр. д. № 26953 / 2014 г., 73 - ти състав на СРС.

Съдът не приема, че въпреки характера на делото – делба, първа фаза / но само между две лица /, както и близо две години епидемична обстановка, делото е следвало да приключи по – бързо и вече е следвало да има издадено решение, което да е влязло в сила и да се пристъпи към втората фаза на делбата.

Общият извод, който може да се направи е, че делото не се е отличавало с правна и фактическа сложност. Страните по гр.д. гр. д. № 26953 / 2014 г., 73 - ти състав на СРС Т. К. П., ЕГН ***** и Н.Г.К., ЕГН ***** не са имали виновно, недопустимо процесуално поведение, което да е довело до отлагане и забавяне на делото.

Засегнатият интерес на Т. К. П., ЕГН ***** / същата не е имало къде да живее /, съвместно с установеното нарушение на принципа за разумен срок, водят до извод, че е осъществен фактическия състав на чл. 2б, ал. 2 от ЗОДОВ, респективно, че е налице нарушение на чл. 6, ал.1 от ЕКПЧ.

Съгласно разпоредбата на чл. 4 от ЗОДОВ, на обезщетение подлежат всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, като имуществените вреди са свързани с претърпените загуби и пропуснати ползи, а неимуществените - с нематериалните блага.

Във връзка с претенцията в размер на 10 000.00 / десет хиляди / лева – представляваща обезщетение за причинени на ищцата неимуществени вреди поради нарушение на правото ѝ на разглеждане и решаване на гр.д. № 26953 /

2014 г., от 73 - ти състав на СРС в разумен срок съгласно чл. 6, § 1 от ЕКЗПЧОС - обстоятелство, поставило в риск цялото съществуване на ищцата, получените и продължително търпени в тази връзка отрицателни емоции на стрес, тревога, обида, смут, възмущение, гняв, унижение и безсилие, продължително главоболие, виене на свят, безсънни нощи, затваряне в себе си, сърцебиене, астма, обостряне на астмата, ставните заболявания и проблемите с кръвното ѝ налягане, страдания от продължително проточилото се гражданско производство, ведно със законната лихва, считано от датата на предявяване на иска – 10.06.2022 година до окончателното плащане.

При определяне размера на обезщетението съдът отчита и обстоятелството, че производството е продължило вече 10 / десет / години, което надвишава разумния срок за разглеждане на гражданско дело от такъв тип. Поведението на съда също е довело до забавяне на производството. Исканото обезщетение е в размер, който може да се оцени като справедлив съобразно правилата на чл. 52 от ЗЗД. Сумата от 10 000.00 лева не е голяма, с оглед изминалия период от завеждане на исковата молба и все още няма постановяване на решение – близо 10 години и следва претенцията да се уважи изцяло.

Следва ответникът да бъде осъден да заплати направените от ищеца разноси в размер на 10.00 / десет / лева – ДТ, 800.00 лева – възнаграждения за вещите лица / като първоначалната определената сума е 500.00 лева и в о.с.з. на 02.04.2024 г. – л. 137, съгласно приложените декларации от в. л., съдът увеличава размерът на възнаграждението на в. л., като определя още 300.00 лева / и 2 300.00 / две хиляди и триста / лева – адвокатско възнаграждение.

Водим от горното и на основание чл. 2б, ал. 1 от ЗОДОВ, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА СРС, с адрес: гр. С., представляван от административния ръководител А.А. да заплати на Т. К. П., ЕГН ***** от гр. С. сумата от 10 000.00 / десет хиляди / лева – представляваща обезщетение за причинени на ищцата неимуществени вреди поради нарушение на правото ѝ на разглеждане и решаване на гр.д. № 26953 / 2014 г., от 73 - ти състав на СРС в

разумен срок съгласно чл. 6, § 1 от ЕКЗПЧОС - обстоятелство, поставило в риск цялото съществуване на ищцата, получените и продължително търпени в тази връзка отрицателни емоции на стрес, тревога, обида, смут, възмущение, гняв, унижение и безсилие, продължително главоболие, виене на свят, безсънни нощи, затваряне в себе си, сърцебиене, астма, обостряне на астмата, ставните заболявания и проблемите с кръвното й налягане, страдания от продължително проточилото се гражданско производство, ведно със законната лихва, считано от датата на предявяване на иска – 10.06.2022 година до окончателното плащане.

ОСЪЖДА СРС, с адрес: гр. С., представляван от административния ръководител А.А. да заплати на Т. К. П., ЕГН ***** от гр. С. на основание чл. 10 ал. 3 от ЗОДОВ направените по делото разноски, а именно : 10.00 / десет / лева – ДТ, 800.00 лева – възнаграждения за вещите лица / като първоначалната определената сума е 500.00 лева и в о.с.з. на 02.04.2024 г. – л. 137, съгласно приложените декларации от в. л., съдът увеличава размерът на възнаграждението на в. л., като определя още 300.00 лева / и 2 300.00 / две хиляди и триста / лева – адвокатско възнаграждение.

Решението може да се обжалва пред Окръжен съд - гр. София в двуседмичен срок, считано от датата на получаване на съобщението, че е изготвено и обявено.

На основание чл. 7, ал. 2 от ГПК препис от решението да се връчи на страните.

Съдия при Районен съд – К.: _____